

Motion till riksdagen

1989/90:So423

av Ingbritt Irhammar och Stina Gustavsson

(båda c)

Donation av organ

Transplantation av organ mellan människor kan rädda liv.

Socialstyrelsen har bestämt att donation får ske om den döde eller hans anhöriga har gett tillstånd. Råder oenighet bland de anhöriga får man inte ta organ. Grunden är att de anhöriga ska tolka den dödes vilja.

Att mista en anhörig innebär en sorg för familjen. Att därtill tvingas ta ställning till organdonation och försöka tolka den avlidnes vilja, innebär för många ytterligare en påfrestning. Det skulle underlätta om man i sådana situationer hade tillgång till skriftligt bevis på den avlidnes önskemål. Detta skulle vara möjligt, om den avlidne ägde ett donatorkort. Detta kort skulle man kunna ha på eller med sig på samma sätt som vi bär med oss körkort, försäkringsbesked eller kontokort. Det som har hindrat många från att skaffa sig ett donatorkort, säges vara att man inte vet hur det bör se ut för att vara giltigt. Många säger att de tänkt att skaffa ett men har inte blivit färdiga att göra det. Andra har uttryckt önskemål om att det borde finnas färdiga kort att fylla i, som fanns lätt tillgängliga ute i samhället.

De flesta uttrycker sig positivt över att hjälpa andra genom organdonationer. Kunskap råder om att vi kan rädda andra människor till ett friskare liv genom organdonation. För t.ex. hjärtsjuka och njursjuka kan nya organ avgöra liv eller död. Det är så att organ från en avliden person kan hjälpa fyra levande, men tyvärr är det stor brist på organ. Därför tvingas många sjuka utstå onödigt lidande idag. Med hänvisning till vad som anförts borde färdiga donatorkort framställas och placeras ut på olika håll i samhället, där de är lättillgängliga.

Tillgång till donatorkort ute i samhället skulle göra att debatten om organdonationer skulle öka. Det är av stor betydelse att var och en under sin livstid tar ställning till denna fråga. Det skulle underlätta för anhöriga, som därmed skulle slippa att tolka den avlidnes önskemål. Det skulle öka informationen om behovet av organdonationer, vilket skulle leda till ett ökat givande, vilket i sin tur räddar fler liv.

Lämpliga platser att placera ut donatorkort på kunde vara apotek, försäkringskassor och t.ex. körskolor. Genom att ha information på körskolor vänder man sig till myndiga personer. Samtidigt når man en grupp av människor som det kan vara lämpligt att uppmärksamma på farorna i trafiken. Förhoppningsvis skulle information om donatorkort leda till större försiktighet i trafiken och därmed färre olyckor.

Socialstyrelsen bör få i uppdrag, att framställa ett donatorkort, som kan utplaceras på lämpliga platser i samhället.

Socialutskottet avslag ett liknande motionskrav förra året och hänvisade då till att riksdagen borde avvakta transplantationsutredningens resultat. Fortfarande finns inga förslag presenterade från denna utredning, varför vi anser att det är angeläget att ett donatorkort framställs och utplaceras i samhället i avvaktan på förslag från utredningen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att socialstyrelsen får i uppdrag att framställa ett donatorkort som bör utplaceras på lämpliga platser i samhället i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 18 januari 1990

Ingbritt Irhammar (c)

Stina Gustavsson (c)